

Škafja vsak četrtlet in velja
a poštnine vred ali v Mari-
buri s pošiljanjem na dom
na celo leto 32 D, pol leta
16 D, četrt leta 8 D. Izven
Jugoslavije 64 D. Naročnina
se pošlje na upravništvo
Slov. Gospodarja v Mari-
buri, Koroška cesta št. 5. —
List se dopušlja do odpo-
reda. Naročnina se plačuje
naprej. Tel. interurban 113.

Pesamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Rokopis
se ne vračajo. Upravništvo
sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.
Cene inseratov po dogovoru.
Za večkratne oglase primere
popust. Nezaprite reklamacije
so poštnine proste. Čekoval
račun poštne urada Ljub-
ljana 10.603. Telefon inter-
urban 113.

36. številka.

Maribor, dne 9. septembra 1926.

60. letnik.

Ali bomo hlapci ali — gospodarji.

(Beseda k volitvam v Trgovsko in obrtno zbornico.)

Dan s, ko bodo o: finiki in trgovci, ki jih je veliko
med kmetijskim ljudstvom, s katerim povečini živijo v med-
sebojni podpori in vzajemnosti, brali te vrste, bodo imeli
že glasovnice v rokah. Glasovnica v rokah, to je pravica,
katere se poslužuje vsak svobodoljubljen človek z največ-
jim preudarkom. Kajti z glasovnico donaja lahko kamen
k skupni veliki zgradbi blagostanja, ali pa vrže kamen
proti zidarjem tega blagostanja.

Za volitve v Trgovsko in obrtno zbornico sta dve listi.
Eno je postavila samostojno-demokratska stranka sama,
ker naša stranka ni hotela sprejeti od nje ponujane poli-
tične kupčije. Naša stranka je pustila obrtnikom in trgov-
cem, naj si po svojih izvoljenih zastopnikih, po Jelačinu,
ki je zdaj začasni predsednik Trgovske zbornice, in po
Ogrinu, podpredsedniku, sami zberejo in izvolijo svoje za-
stopnike. Ta dva sta tudi objavila, pooblaščenca za to, listo
kandidatov, ki jo je zadnjič tudi »Slovenski Gospodar« ob-
javil, ker ve, da gre tem možem za pravično stvar.

Za veliko in pravično stvar gre.

Jelačin je šele nekaj mesecev predsednik Trgovske
zbornice. Preje je bila zbornica precej časa le pisarna za
načrte iz krogov SDS. In ravno ta stranka ne sme več
ravnati z obrtnikom in trgovcem kot s hlapcem, ki naj dela
in gara za razpadačo SDS. Njeni agitatorji letajo po de-
želi od osebe do osebe, trosijo laži v besedi in v tisku,
strašijo, grozijo, izdajo posebno številko »Obrtni vestnik«
in ga pošljejo brezplačno, a za stroške že pripravljajo —
efektno loterijo. Za zelo neumne ima ta stranka volilce, ki
na vse te zvijače in laži ne dajo nič, ampak si ravno dru-
gače mislijo, da je res, kakor pa jim »Jutro«, ki tudi veli-
kodušno prihaja brezplačno, poroča. SDS od svoje-
ga žalostnega obstanka ni storila niti koraka za obrtnika
ali trgovca — brezplačno, zdaj pa taka naklonjenost! Za
veliko stvar gre, ker bo konec njenega paševanja nad obrt-
niki in trgovci. Kajti ti so spregledali, da gre ne le za ve-
liko, ampak tudi za pravično stvar, da se zavrnejo vsi oni,
ki imajo omadeževane roke po gospodarskem in politič-
nem agromerkurstvu.

Pa ne le Beograd, tudi stranka samostojnih demokra-
tov, ki je postavila svojo kandidatno listo proti stanovskim
in strokovnim zastopnikom, tudi ta stranka ne sme več
ravnati z obrtnikom in trgovcem kot s hlapcem, ki naj dela
in gara za razpadačo SDS. Njeni agitatorji letajo po de-
želi od osebe do osebe, trosijo laži v besedi in v tisku,
strašijo, grozijo, izdajo posebno številko »Obrtni vestnik«
in ga pošljejo brezplačno, a za stroške že pripravljajo —
efektno loterijo. Za zelo neumne ima ta stranka volilce, ki
na vse te zvijače in laži ne dajo nič, ampak si ravno dru-
gače mislijo, da je res, kakor pa jim »Jutro«, ki tudi veli-
kodušno prihaja brezplačno, poroča. SDS od svoje-
ga žalostnega obstanka ni storila niti koraka za obrtnika
ali trgovca — brezplačno, zdaj pa taka naklonjenost! Za
veliko stvar gre, ker bo konec njenega paševanja nad obrt-
niki in trgovci. Kajti ti so spregledali, da gre ne le za ve-
liko, ampak tudi za pravično stvar, da se zavrnejo vsi oni,
ki imajo omadeževane roke po gospodarskem in politič-
nem agromerkurstvu.

Obrtniki in trgovci! Vi odločujete te dni svojo lastno
usodo: Ali greste s SDS, da boste hlapci, ali pa z ostalimi
stanovskimi tovariši, da boste z njimi gospodarji! Odločuj-
te, da boste gospodarji! Zato vsi za Jelačin-Ogrinovo kan-
didatno listo!

Obrtniki in trgovci — kako boste volili?

Te dni ste dobili ali dobite vsi volilci od volilne ko-
misije Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani
v skupni kuverti teh-le pet stvari:

1. Glasovnico in sicer obrtnik rdečo, trgovci modro;
2. volilno legitimacijo;
3. razpis volitev;
4. manjšo kuverto, na kateri je tiskano: »V to kuver-
to se sme vložiti samo glasovnica.« Če se vloži še kaka
druga listina (legitimacija ali pooblastilo), je glasovnica
neveljavna;
5. večjo kuverto z naslovom »Volilna komisija Zbor-
nice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.« Če bi kak
volilec teh pet stvari najkasneje do 15. septembra ne pre-
jel, ali če bi jih izgubil ali bi se glasovnica pokvarila, naj
jih nemudoma zahteva pri volilni komisiji v Ljubljani. Tu-
di žene imajo volilno pravico.

Najprej naj vsak volilec prebere »Razpis volitev« tak-
o točno, da se more natančno po njem ravnati. Nato naj
prečita na volilni legitimaciji: »Določbe o veljavnosti gla-
sovnice«.

Nato prilepite na glasovnico listek z imeni kandida-
tov Jelačin-Ogrinove »Združene stanovske kandidatne lis-
te«. Gg. Jelačin in Ogrin sta namreč te dni razposlala vsa-
kemu volilcu kandidate za njegovo kategorijo, natiskane
na posebnih listkih, da volilec ni treba kandidatov pre-
pisavati. N. pr.: Obrtnik 4. kategorije nalepi na glasovnico
listek s 4 obrtniški kandidati in 4 namestniki, ki kan-
dirajo v 4. kategoriji obrtnega odseka: Vrečar, Babnik,
Hohnjec, Korajžija; Toporiš, Litrop, Benegalija, Simonič.
Isto velja za vse ostale kategorije in odseke! Volilcu ni
treba druga, kakor da dotični listek prilepi na uradno gla-
sovnico, pa jo je pravilno izpolnil. Ako kdo pomotoma ne
bi dobil kandidatov Jelačin-Ogrinove liste, naj takoj spo-
roči odboru »Združenih stanovskih kandidatnih list« v
Ljubljani, ali pa pogleda v zadnjega »Slov. Gospodraja« z
dne 2. septembra.

Se nato opozarjamo: Na glasovnici ne sme biti napi-
sanega ničesar drugega, kakor listek z imeni in naslovi
kandidatov! Vsaka druga znamenja ali zapiski so strogo
prepovedani, in če je na listi kaj drugega napisanega, je
glas neveljaven. Zato na listeku s kandidatno listo Vaše
kategorije, ki so vam jo poslali gg. Jelačin in Ogrin, ne
izpreminjate ničesar! Pazite pa, da Jelačin-Ogrinovi kan-
didatov ne zamenjate z demokratskimi; oboji so namreč
iste barve!

Uradno glasovnico z nalepljenim listkom vložimo v
manjšo kuverto, na kateri je natiskano z debelimi črkami:
Samo glasovnico! To kuverto takoj zalepimo in jo vta-
kemo v večjo kuverto, ki nosi naslov: »Volilna komisija
Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«.

V to večjo kuverto je treba vložiti poleg male kuverte
z glasovnico še volilno legitimacijo. Če bi kdo volil v ime-
nu kakega podjetja ali pravne osebe, n. pr. cerkvenega
predstojništva, mora v veliko kuverto vložiti tudi poobla-
stilo podjetja, za katero voli. Če bi volilno legitimacijo vlo-
žil v malo kuverto skupno z glasovnico, ali če bi vložili
legitimacijo v malo kuverto, glasovnico pa v veliko, ali če
bi oddali glasovnico brez volilne legitimacije, ali če bi v
malo kuverto dali več glasovnic, ali v veliko kuverto več
volilnih legitimacij, je glas v vseh slučajih neveljaven!

Ko je tako vse (glasovnica z imeni kandidatov v mali
kuverti, volilna legitimacija in če treba pooblastilo) vlo-

ženo v veliko kuverto, volilec veliko kuverto zalepi in jo
lastnoročno odda na pošto. Pismo je prosto vsake poštnine.
Ne pošiljajte glasovnic na pošto po kakem tujem človeku,
tudi ne po otrocih! Če ne moreš iti sam na pošto, oddaj jo
samo svojemu najzanesljivejšemu zaupniku!

Kdor bi po vaseh in občinah hotel zbirati glasovnice
za Žerjavovo kandidatno listo, mu povejte, da volilni za-
kon vsako zbiranje glasovnic strogo prepoveduje. Zbiralec
glasovnic takoj javite žandarmeriji in volilnemu odboru
»Združenih stanovskih kandidatnih list« v Ljubljani, Ko-
lodvorska ulica 8. Zakon namreč nalaga za vsakega zbi-
ralca kazen zapora od treh mesecev do enega leta.

Pomagajmo drug drugemu! Ko je vsak svoj glas pra-
vilno odposlal, naj gre k tovarišu in ga vpraša, če je tudi
on že storil svojo dolžnost. Tako se medseboj opozarjamo
po vaseh in občinah, od obrtnika do trgovca, od moža do
moža! Kjer je potreba, skličite sestanke in se skupno do-
govorite, kako boste delali, da ne bo nobene napake.

Oddajte svoje glasovnice na pošto takoj, najpozneje pa
do 18. septembra!

Nihče ne sme čakati! Dne 22. septembra do 6. ure zve-
čer se zbiranje glasovnic zaključuje. Le če iz nepremagljivih
vzrokov komu ne bi bilo mogoče oddati glasovnice vsaj
do 18. septembra, naj jo pošlje tudi pozneje, morebiti pri-
de le še pravočasno do 22. septembra v Ljubljano.

Bodite pozorni pred demokratskimi agitatorji! Žerja-
vovci napenjajo vse sile, da se rešijo. Vozijo se okrog v
avtomobilih in letajo okrog Vas, po občinah in krajih so
določili gotove ljudi, da hodijo od trgovca do trgovca, od
obrnika do obrtnika in skušajo volilec iztrgati glasov-
nice iz rok. Pregovarjali bodo posamezne volilce, naj jim
dajo glasovnice ali volilno legitimacijo ali kuverto. Na ta
način bodo hoteli izrabiti glasovnice za svoje kandidate,
ali pa jih bodo uničili, da bo Vaš glas neveljaven. Tudi svo-
jo kandidatno listo so vam že doposlali. Na tišem trosijo
laži ter terorizirajo in grozijo. Obveščeni smo, da bodo ce-
lo v imenu gg. Jelačina in Ogrina različni ljudje hoteli va-
rati volilce. Ne zaupajte jim!

Jelačin-Ogrinova združena stanovska kandidatna lista
mora zmagati!

Za jesenske šolske po- čitnice na kmetih.

Stalna zahteva kmetijskega ljudstva glede šolskih po-
čitnic je, naj bi se vršile v jeseni, ko more kmet otroke-
šolarje najbolje porabiti doma, dočim v poletju to ni toliko
mogoče. Dasi upejlvaja takih počitnic zahteva pri šolskih
upravah nekaj več dela, ker ni vse v mestih in na kmetih
po istem redu opravljeno, je vendar korist jesenskih po-
čitnic z ozirom na splošno gospodarsko moč veliko večja
kot pa ona nadležnost pri upravah.

Pa če se je že našlo do zdaj dosti ugovorov proti tem
počitnicam, je letos še poseben položaj, ki zahteva tudi v
tem smislu neko preureditev. Pomoč otroka v gospodarst-
vu je sicer majhna, a za lahka dela je velikega pomena.
Naj navedemo le nekaj slučajev:

Zivinoreja slovenskih kmetov stoji pred veliko krizo.
Mnogo sena je voda odnesla, mnogo pa je uničila pokoše-
nega, da je segnulo, ponekod je napravila močvirja, kjer
še danes stoji voda, posebno po štajerskih ravninah. Za
voljo deževja se je zakasnila košnja otave, marsikje pa je
tudi izostala. Krme torej ne bo in je zdaj nujno temu od-
pomoči, kar se doseže na ta način, da se čimveč skrbi za
pašo živine. Celodnevno naj bo živina na paši, da si sama

ča pa tudi za njega, da je bil vljuden in postrežljiv, sicer
bi sedaj že ležal skupaj s svojimi rojaki.

Besedo mu je vzel glasno, zategnjeno stokanje. Pri-
hajalo je od jezera, kakor bi duhovi utopljenec strašili
okrog svojega vodnega groba.

Ozrla sta se in pogrešila Čingagoka. Oglašilo se je po-
novno stokanje, slabše od prvega, potem votel padec v
vodo in vse je bilo tiho kot poprej. Predno sta se zavedala,
je Indijaneec stopil iz gošče. Z eno roko si je pritrdjeval za
pas skalp nesrečnega Francoza, z drugo pa je spravljal
krvavi tomahavk. Po tem pa je korakal dalje kot mož, ki
se zaveda, da je storil svojo dolžnost.

Lovce je pomilovaje stresal z glavo in pošepetal Hey-
wardu:

»Ko bi bil to storil belokožec, bi bilo to grozovito, ne-
človeško, rdečkarju pa je to prirojeno. In vendar bi rajši
videl, da bi bil žrtva kak Mingo, ne pa vrli mladi Fran-
coz.«

»Kar je, to je. Bodimo tiho o tem«, je rekel Heyward,
ki ni hotel, da bi sestrji kaj zvedeli o groznem dogodku.
»Popraviti se ne da več. A kam naj se obrnemo sedaj, da
ne pridemo v roke sovražnikovim predstražam?«

»Prav pravite«, je odgovoril Sokol. »Francozi so ob-
kolili trdnjavo. Težko bo priti mimo njih. Z božjo pomo-
čjo lahko to poskusimo na dva načina.«

»Povejte hitro, čas hiti! Luna je že zašla.«

»Ako dami razjehata, potem izpustimo konja in po-
šljemo Mohikanca naprej. Tako se lahko prebijemo skozi
predstraže in pridemo preko njih teles v trdnjavo.«

»To je nemogoče — v takem spremstvu!« ga je pre-
kinil Heyward.

»To bi bila seveda krvava pot za take nežne noge«,
je nadaljeval lovec. »Zato bo boljše, da gremo po poti, po

Zadnji Mohikanec.

Povest iz leta 1757.

Po J. F. Cooper-ju predelal Al. Benkovič.

13

Od obeh strani so se gore čedalje bolj stiskale, dokler
niso stali popotniki pred ozko sotesko. Tu so se ustavili.
Tiho in resno je rekel Sokol:

»V divjini najti steze, slanece in potoke, to ni nikaka
umetnost za dobrega stezosledca. A kdo bi si mislil, ko
ugleda ta kraj, da pod tistimi tihimi drevesi in golimi go-
rami počiva mogočna vojska?«

»Torej nismo daleč od Forta Viljem Henrika?« je
vprašal Heyward.

»Pred sabo imamo še dolgo in naporno pot in težko
se je odločiti za pravo. Poglejte tja«, je nadaljeval in skozi
dreve pokazal kraj, kjer je malo jezerce mirno in pokojno
odsevalo zvezde. »To je »Krvavo jezero«. Tu sem se svoj
čas od jutra do večera boril proti Francozom.«

»Torej je to jezerce grob pogumnih vojščakov, ki so
padli v tistih bojih?«

Navedeno je sedaj lovec pripovedoval o krvavi bitki,
naenkrat pa je prenehal in pošepetal: »Tiho! Ali ne vidite,
da nekdo hodi gori in doli ob jezeru?«

»Ne verjamem, da bi se kdo ponoči izprehajal po tem-
nem gozdu.«

»Mrtvaki se malo brigajo za streho in nočna rosa ne
more zmočiti njega, ki podnevi biva pod vodo!« je odgo-
voril lovec in s praznovernim strahom Heywarda prijel za
roko.

Ta pa se je čudil videč, kako se mož, ki je drzno klju-
boval resničnim nevarnostim, trese od strahu.

»Pa je vendarle človeška postava!« je vzkliknil Hey-
ward. »Naravnost proti nam gre. Prijatelji, pripravite
orožje!«

»Qui vive? Kdo je?« se je oglašilo sedaj kakor klic z
drugega sveta.

»Kaj pravi?« je vprašal gozdni tekač. »To ni ne po
angleško ne po indijansko.«

»Qui vive?« je ponovil glas in slišati je bilo rožljanje
orožja.

»La France!« je zaklical Heyward in stopil iz sence
dreves proti jezeru.

»Odkod in kam?« je zopet vprašal stražnik.

»Prihajam s poizvedovanjem!«

»Ste li kraljev častnik?«

»Seveda, tovariš. Stotnik sem pri lovcih in peljem s
sabo hčeri trdnjavskega poveljnika. Ujel sem jih pri Fort
Edvardu in jih hočem oddati generalu.«

»Prav žal mi je, dragi dami«, je vljudno rekel mladi
vojak. »A v vojni je že tako. Sicer pa se bosta dami pre-
pričali, da je moj general vrl in vljuden gospod.«

»Kakor vsak vojak«, je pristavila Kora s čudovito za-
vednostjo. »Z Bogom, prijatelj, želim vam sreče na težavni
postojanki!«

Vojak je prijazno pozdravil, Heyward mu je še zakli-
cal »lahko noč, tovariš« in popotniki so šli mirno svojo
pot naprej. Stražnik pa je, ne vedoč, s kom je govoril, na-
tistem mrmral neko pesemco in znova pričel hoditi gori in
doli ob jezeru.

»To je bila sreča, da ste razumeli Francoza«, je poše-
petal lovec, ko so bili že dokaj oddaljeni od jezera. »Sre-